

Un vinarossenc a Mauthausen

Francesc Batiste Baila (Vinaròs 1919-2007) va ser un dels supervivents del camp d'extermini nazi de Mauthausen, on hi havia internats milers de catalans i molts ebrençs, i un nodrit grup de vinarossencs. Quan va esclatar la guerra civil, era mariner al costat del seu pare. Va decidir allistar-se el 1938 com a soldat de l'exèrcit republicà. Al gener de 1939, va creuar la frontera pel Pertús, ferit a la darrera batalla, amb milers de refugiats i va sofrir els camps de concentració situats a la Catalun-

ya del Nord, on es va viure un període personal dramàtic a causa de la manca d'humanitat que va demostrar l'estat francès, tal com denunciaven clarament els testimonis dels refugiats catalans. Hi havia manca d'higiene total als camps i maltractaments a infants i dones. Amb la invasió de l'exèrcit nazionalsocialista alemany a l'estat francès, va haver d'allistar-se a les companyies de treballadors espanyols. Va ser enviat primer als Stalags (camps de presoners de guerra) fins al 21 de gener de 1941, que va ser deportat al camp d'extermini austríac de Mauthausen, on va rebre un tractament infernal. Aquestes vivències les narra en el seu llibre *El sol se extinguí en Mauthausen*. Un llibre autobiogràfic i alligador, en el qual fa un crit de resistència contra la barbàrie amb l'ideal que la memòria ha de sobreviure: les noves generacions no han de viure alienes a un fet històric tan greu com és un holocaust.

Baila va prendre part en els actes organitzats amb motiu de l'alliberament de l'esmentat camp d'extermini i va coincidir amb l'expresident estatal Rodríguez Zapatero. Durant els darrers anys de la seua vida, va fer nombroses conferències arreu de l'Estat espanyol i francès d'informació i denúncia de les macabres actuacions dels nazis. Formava part de l'Associació de Deportats de França i de l'Amical de Mauthausen de Barcelona. El seu segon llibre va ser *Mariner del María Rosa*. L'Ajuntament de Vinaròs li va concedir el 2004 la Medalla de la Ciutat.

Litteratus

■ El poeta miravetà Roc Llop i Convalia, a *Contes negres vora el Danubi*, narra la tragèdia viscuda en pròpia pell a Mauthausen-Gusen, en uns relats guanyadors dels Jocs Florals d'Amsterdam de 1974. El periodista jesuïta Josep M. Brull va ser assassinat al camp de Gusen. Membre d'Acció Catalana republicana, havia estat el director del cultural setmanari catalanista *Vida Tortosina*.

